

การศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
จากทัศนะของครูประจำการ

ปริญญาโท

ของ

ทินกร บัณฑิต

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

- 7 ก.ค. 2526

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2526

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาโท
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

วิมล งาม
พรวิมล ทรัพย์
ประธาน
กรรมการ

วิมล งาม
พรวิมล ทรัพย์
ประธาน
กรรมการ

เดชา ใจดี
เดชา ใจดี
กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก ดร. สมสุข วีระพิจิตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่ให้ความรู้ ความคิด และความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

อนึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร. เสาวมีย์ เสนาสุ ที่กรุณาสละเวลามานำเป็นกรรมการสอบและรองศาสตราจารย์ พิชัย ศิริทัศนกุลที่กรุณาให้กำลังใจเรื่อยมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร. กองกัญจน์ วิเศษสุข อาจารย์พิทักษ์ อัจฉมวงค์ อาจารย์เมธี พงศ์โสภว อาจารย์สว่างจิตต์ บันชีโก ตลอดจนญาติมิตรที่ได้ช่วยเหลือ และสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ทินกร บันชีโก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	1
บทนำ.....	1
คำนำ.....	1
ความมุ่งหมายของการ ศึกษาคนคว่ำ.....	3
ความสำคัญของการ ศึกษาคนคว่ำ.....	3
ขอบ เขตของการ ศึกษาคนคว่ำ.....	3
คำนิยามศัพท์ เฉพาะ.....	4
สมมติฐานในงานวิจัย.....	6
2	7
เอกสาร และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง.....	7
ลักษณะของครูที่ดี.....	8
ผลการ วิจัย เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีในต่างประ เเทศ.....	8
พฤติกรรมกรมการ เรียนการ สอนค้านต่าง ๆ.....	10
ผลการ วิจัย เกี่ยวกับการ ประ เหมิผลการ สอนของอาจารย์.....	13
3	15
วิธีค้า เหมิการ ศึกษาคนคว่ำ.....	15
ประชากรและการ เลือกรวมตัวอย่าง.....	15
เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูล.....	18
การ เก็บรวบรวมข้อมูล.....	18
การ วิเคราะห์ข้อมูล.....	18
สถิติที่ใช้ในการ ทดสอบ หาคความแตกต่างตามสมมติฐาน.....	19
4	20
ผลการ วิเคราะห์ข้อมูล.....	20
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล.....	20

บทที่	หน้า
๕ สรุป อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ.....	34
สรุปผลการ วิจัย.....	35
อภิปรายผล.....	36
ข้อ เสนอแนะ.....	38
บรรณานุกรม.....	40
ภาคผนวก.....	43

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนและจำนวนผู้เรียน คณะวิทยาศาสตร์.....	16
2	แสดงกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนและจำนวนผู้เรียนคณะศึกษาศาสตร์.....	16
3	แสดงกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนและจำนวนผู้เรียนคณะวิทยาศาสตร์.....	17
4	แสดงกลุ่มตัวอย่างครูประจำการ จำแนกตามตัวแปร.....	17
5	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย และอันดับที่ของการใช้พฤติกรรมการสอนของ อาจารย์ทั้งในแต่ละท่านและโดยส่วนรวม จากทัศนะของครูประจำการที่มีผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ.....	22
6	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย และความแปรปรวน ของการใช้พฤติกรรมการ การสอนของอาจารย์ทั้งในแต่ละท่านและโดยส่วนรวม จากทัศนะของครู ประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ.....	24
7	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยการใช้พฤติกรรมการสอนของ อาจารย์ เป็นรายท่านและโดยส่วนรวมทุกท่านจากทัศนะของครูประจำการที่มีผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ.....	25
8	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย และอันดับที่ของการใช้พฤติกรรมการสอนของ อาจารย์แต่ละท่านจากทัศนะของครูประจำการ หนึ่งกับครูประจำการชาย.....	26
9	แสดงค่าสถิติพื้นฐานและค่า $t - test$ เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แต่ละท่านและโดยส่วนรวมทุกท่านของครู ประจำการ หนึ่งกับครูประจำการชาย.....	28
10	แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย และอันดับที่ของการใช้พฤติกรรมการสอนของ อาจารย์แต่ละท่านจากทัศนะของครูประจำการ ที่ศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ คณะวิชา ศึกษาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์.....	30

11	แสดงการ เปรียบ เทียบ ค่าเฉลี่ย และความแปรปรวนของการใช้พฤติกรรม การสอนของอาจารย์ทั้งในแต่ละค้ำและโดยส่วนรวม จากทัศนะของครู ประจำการที่ศึกษาทางคณะวิชา.....	32
12	แสดงผลการ วิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยการใช้พฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ เป็นรายค้ำและโดยส่วนรวมทุกค้ำจากทัศนะของครูประจำการ ที่ศึกษาทางคณะวิชา.....	33

คำนำ

นโยบายและการจัดการฝึกหัดครูตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะเวลาที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524 ได้ระบุนโยบายในส่วนที่เกี่ยวกับการผลิตครูว่า "กรมการฝึกหัดครูจะปรับปรุงคุณภาพในการผลิตครูโดยเน้นในเรื่องวิธีการกระบวนการเรียนการสอน การปรับปรุงคุณภาพของครู อาจารย์ ควบคุมมาตรฐานการผลิตครูในทุกๆ ระดับ วางแผนการจัดและดำเนินการในการผลิตครูไว้ โดยจะเน้นเรื่องคุณภาพของการผลิตครู เพื่อที่จะผลิตครูให้ตรงกับความต้องการใช้ของครูของประเทศจริง ๆ สิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องในการผลิตครูซึ่งต้องปรับปรุง คือ การเรียนการสอนและการฝึกอบรม นอกจากนี้ยังจะต้องให้ความสนใจต่ออาจารย์ของวิทยาลัยในฐานะผู้ผลิตว่าจะเป็นคนคล้อย่างไร" (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2520 : 36) ตั้งแต่วิทยาลัยครูขยายการศึกษาสูงขึ้นไปถึงระดับปริญญาตรี และมีการให้การอบรมครูประจำการ ก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ซึ่งการเรียนการสอนไม่ได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมเท่าใดก็ยังคงจะเห็นได้จากการที่รัตนโกสินทร์ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาไว้ว่า "อาจารย์เป็นจำนวนไม่น้อยที่สอนหนังสือให้หมดไปวันหนึ่ง ๆ โดยวิธีสอนแบบเกี่ยวกับการสอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา หรือประถมศึกษา ในบางแห่งยังมีการบอกให้จดคำบรรยายแบบคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค อาจารย์บางคนถึงกับใช้คำว่าย่อหน้าและเว้นวรรคก็ยังมี ในหลายแห่งยังมีการสอนโดยที่ไม่ได้เตรียมตัวมาอย่างเพียงพอ หรืออาจไม่ได้เตรียมมาเลย" (รัตนโกสินทร์ 2516 : 91) เกี่ยวกับผู้สอน พัทยา สายหู (พัทยา สายหู 2517 : 52) ได้กล่าวถึงการสอนในระดับอุดมศึกษาไว้ว่า "ผู้สอนใช้วิธีบรรยายในชั้นเรียน เป็นสำคัญ ส่วนวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เช่น การเรียนแบบสัมมนา กลุ่มย่อย หรือเรียนจากกิจกรรม โดยทั่วไปยังถือว่าเป็นวิธีการสอนที่สงวนไว้สำหรับชั้นมัธยมศึกษาหลังปริญญาตรี ทั้งนี้เพราะในระดับปริญญาตรีอาจพบอุปสรรค เรื่องจำนวนผู้เรียนมากเกินไปงบประมาณการใช้จ่ายไม่พอในการซื้ออุปกรณ์ และสถานที่ไม่สะดวกต้องวุ่นวายสิ้นเปลืองกว่าวิธีบรรยายในชั้นเรียน" วิจิตร ศรีสอาน (วิจิตร ศรีสอาน 2519 : 10) กล่าวไว้ว่า "อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการที่รู้เนื้อหาในวิชาชีพเป็นอย่างดี แต่ไม่ล้นหลามในด้านวิธีสอน หรือขาดคุณสมบัติของ

การ เป็นครู อาจารย์จึงควร หันมาปรับปรุงตนเองโดยวิธีการต่าง ๆ "

การ วิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับการ สอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เหล่านี้ เป็นผลให้ ผู้สนใจศึกษาศาสตร์ทางการ สอนของอาจารย์กันอย่างแพร่หลาย พจนฺ์ สะเพียรชัย (พจนฺ์ สะเพียรชัย 2517 : 27) ได้ เสนอแนะว่าการ สังกะเศที่มึร ระบบแบบแผน เป็น เทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ เป็นแนวทาง ในการตั้งความมุ่งหมาย และวางแผนจัดการ เรียนการสอนในชั้น นอกจากนี้ ซีรี่ชัย บูรณโชติ (ซีรี่ชัย บูรณโชติ 2515 : 56) ได้สรุปประ โยชน์ของการ สังกะเศพฤตกรรมอย่างมึร ระบบไว้ว่า อาจารย์นิ เห่งก็สามารถ นำไปใช้ประ โยชน์ในการนิ เห่งการศึกษาได้ เป็นอย่างคึ เพราะการ สังกะเศ พฤตกรรมอย่างมึร ระบบช่วยใให้ผู้สอนได้ทราบพฤตกรรมของตนในห้วง เรียนได้ชัดเจน ทำให้สามารถ ปรับปรุงตนเองได้ง่ายขึ้น และถ้าได้มึการ เน้นนำแก่ครู หรือนิสิตฝึกสอน เกี่ยวกับวิธีการนี้แล้ว จะช่วย ใให้ครูหรือนิสิตฝึกสอนสามารถช่วยตนเอง หรือ เพื่อนร่วมอาชีพในการปรับปรุงพฤตกรรม การเรียน การสอนในชั้น เรียนของตน และยังนำไปใใช้เป็น เครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการ วิจัย ได้อีกด้วย

ไอโอนนิส (Ioannis 1968 : 25) ได้ เสนอแนะแนวทางสำคัญที่สามารถ นำไปใใช้ ในการศึกษาศาสตร์ทางการ สอนในห้วง เรียน คือ

1. ศึกษาจากรายงานการ ประ เหมินผลของผู้บริหาร หรือศึกษานิ เห่งคัก
2. การ สังกะเศของผู้ เรี่ยวชาวใโดย เฉพาะ
3. การ รายงานโดยตัวผู้สอน เอง
4. การ ประ เหมินของผู้ เรี่ยว

ไอโอนนิสได้ อธิบายต่อไปว่า ในแต่ละวิธีอาจมึข้อดีและข้อ เสียไปคนละทางแล้วแต่จุดมุ่งหมาย โอกาส และความสะดวกในการใใช้ วิธีที่นับว่าใใช้ได้ผลดีประการ หนึ่งคือ การ หาข้อมูลจากการใให้ ผู้เรี่ยวเป็นผู้ สังกะเศ และประ เหมินพฤตกรรม การ สอนของผู้สอน เพราะผู้ เรี่ยว เป็นผู้ใใกล้ชิดและสัมพันธ์ โดยตรงกับกร ปฏิบัติงานของผู้สอน

การ จัดอบรมครูประจำการ ซึ่งวิทยาลัยครูได้จัดคํา เหมินการ คามนโยบายของกรมการ ฝึกหัดครู โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อ เพิ่มพูนวิญญานะสมรรถภาพในการ ปฏิบัติงาน สร้าง เสริมจริยธรรม คุณธรรม และความสำนึกในการ กิจของครูใให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงได้คํา เหมินการ จัดอบรม ครูประจำการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 โดยจัดอบรมใวัน เสาร์ วันอาทิตย์ และภาคฤดูร้อน เื่องด้วย

เป็นการจัดอบรมเพิ่มเติมจากงานประจำ ดังนั้นจึงสมควรที่จะวิจัย เพื่อจะได้ข้อมูล เกี่ยวกับการสอนของ อาจารย์โดยสมบูรณ์ และเพื่อให้ผู้สอนตลอดจนผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการปรับปรุงและพัฒนาการสอนใน วิทยาลัยครูนำไปพิจารณา เพื่อปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนและผู้เข้ารับ การอบรมมากที่สุด ซึ่งผลการศึกษาศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยทั่วไปแล้วมีน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการศึกษาศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในการอบรมครูประจำการในระดับปริญญาตรี ผู้วิจัย ในฐานะเป็นอาจารย์ในวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงจึงมีความเห็นว่า ควรจะได้มีการศึกษาศึกษาพฤติกรร มการสอนของอาจารย์จากทัศนะของครูประจำการ และทั้งนี้ เพื่อจะได้ข้อมูลมาพิจารณาเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนของผู้ให้การอบรมให้คุณภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงจากทัศนะของครูประจำการ ความทั่วแพร่หลาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ และคณะวิชา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูใช้ เป็นแนวทางในการปรับปรุง พฤติกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 1.1 อาจารย์ประจำที่สอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 สอนในกระบวนวิชา ที่เปิดสอน 15 วิชา มีจำนวน 30 คน
 - 1.2 กลุ่มครูประจำการ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการอบรมหลักสูตร ปริญญาตรีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 ในวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็น ผู้เข้ารับการอบรมจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ด้วย
2. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ศึกษาครั้งนี้ จำกัดอยู่เฉพาะพฤติกรรมการสอน 9 ด้าน คือ การเตรียมการสอน การเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน การมอบหมายงาน การเสริมแรงทางการเรียน การประเมินผลการเรียนการสอน การช่วยเหลือ

ผู้เรียน เพิ่ม เติม การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ : ไค้แก

3.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูประจำการ

3.1.2 เพศ ไค้แก เพศหญิงและเพศชาย

3.1.3 คณะวิชาที่ครูประจำการ ศึกษา แบ่ง เป็น

- คณะศึกษาศาสตร์
- คณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- คณะวิชาวิทยาศาสตร์

3.2 ตัวแปรตาม ไค้แก

3.2.1 ทักษะของครูประจำการ ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. อาจารย์ หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่สอนประจำในวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525
2. ครูประจำการ หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ มา เข้ารับการอบรมครูประจำการระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของครูประจำการ หมายถึง ผลการเรียนที่วัดจากคะแนนเฉลี่ยสะสมของครูประจำการตั้งแต่เริ่มเข้าอบรมครูประจำการในหลักสูตรปริญญาตรี จนถึง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 แบ่ง เป็น 3 กลุ่ม คือ
 - 3.1 ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ครูประจำการในกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.80 ขึ้นไป
 - 3.2 ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึงครูประจำการในกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.40 ถึง 2.79
 - 3.3 ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ครูประจำการในกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 ถึง 2.39

4. คณะวิชา หมายถึง คณะวิชาในวิทยาลัยครูตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2518 ให้แต่ละวิทยาลัยครูแบ่งออกเป็น 3 คณะ คือ คณะวิชาครุศาสตร์ คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิชาวิทยาศาสตร์

5. พฤติกรรมการสอน หมายถึง กิจกรรม วิธีการ การแสดงออกทุกชนิดที่อาจารย์ใช้ หรือปฏิบัติในการสอนแต่ละครั้ง พฤติกรรมการสอนที่นำมาศึกษาคำนี้จำกัดอยู่เฉพาะพฤติกรรมการสอนที่ครูประจำการ จะสามารถเห็นได้ในการสอนแต่ละครั้ง แบ่งเป็น 9 ด้าน คือ

5.1 การเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนพฤติกรรมที่ทำการสอนไว้ก่อนที่จะดำเนินการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปด้วยความสะดวกมีประสิทธิภาพ เช่น แจกเอกสารประกอบการเรียน หรือชี้แจงการสอนตลอดภาคเรียนในวิชานั้นให้ผู้เรียนทราบ การให้รายละเอียดประกอบ การค้นคว้า เป็นต้น

5.2 การเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน หมายถึง การเสนอพฤติกรรมการสอนที่แสดงให้ทราบถึงความสามารถของผู้สอนในการใช้กลวิธีที่เสนอ เนื้อหาสาระสำคัญได้อย่างเหมาะสมตามลำดับขั้นถูกต้องแม่นยำ และเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน

5.3 การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้สอนที่แสดงถึงความสามารถของผู้สอนในการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ที่ยิ่งขึ้น เช่น ใช้ตัวอย่างของจริง แผนภูมิ ฯลฯ ประกอบการสอน

5.4 การมอบหมายงาน หมายถึง พฤติกรรมการสอนของผู้สอน เกี่ยวกับการวางแผนอย่างรอบคอบในการกำหนดงานให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน การช่วยเหลือแนะแนวทางให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จในงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้เรียนด้วย

5.5 การเสริมแรงทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนใช้ถึงคุณค่าความสนใจ หรือใฝ่ฝันจิตใจของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบทเรียน เป็นการส่งเสริมกำลังใจ ความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน

5.6 การประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมการสอนที่ผู้สอนใช้พิจารณาความก้าวหน้า ความสามารถของผู้เรียนและตัวผู้สอนเอง เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5.7 การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม หมายถึง พฤติกรรมการสอนที่ผู้สอนใช้ช่วยเหลือผู้เรียนเป็นพิเศษเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่ผู้เรียนที่มีปัญหา เช่น พื้นฐานความรู้ในวิชาที่เรียนไม่เพียงพอ หรือมีปัญหาการเจ็บป่วยในระหว่างเรียน ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนมากยิ่งขึ้น

5.8 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนใช้ในขณะทำการสอน เพื่อให้บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นประชาธิปไตย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยและผู้เรียนสามารถทำงานได้อย่างอิสระ

5.9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนใช้เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี และทำให้ผู้เรียนมีความอบอุ่นไม่ว่าจะอยู่ในห้อง หรือนอกห้องเรียน

6. ทัศนะที่มีต่อพฤติกรรมการสอน หมายถึง ความคิดเห็นของครูประจำการต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตั้งแต่เริ่มสอนจนถึงขณะตอบแบบสอบถาม เป็นผลรวมของพฤติกรรมการสอนที่ครูประจำการได้ประสบจากอาจารย์ผู้สอนประจำวิชา ซึ่งใช้หรือปฏิบัติในการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 แต่ไม่จำกัดชั่วโมงหนึ่งชั่วโมงใด

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แต่ละท่านและโดยส่วนรวมทุกท่านแตกต่างกัน

2. ครูประจำการที่ปี เพศต่างกันมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แต่ละท่านและโดยส่วนรวมทุกท่านแตกต่างกัน

3. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์จากทัศนะของครูประจำการที่เรียนแต่ละคณะวิชา มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แต่ละท่านและโดยส่วนรวมทุกท่านแตกต่างกัน

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทด้านการสอน เป็นบทบาทหลักของอาจารย์วิทยาลัยครู ผู้เป็นอาจารย์จะทอง เป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีความสนใจในทางวิชาการ ยอมเสียสละอย่างอื่นได้ ถ้ามีโอกาสที่จะแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้ (ป๋วย อึ๊งภากรณ์ 2516 : 59) วิชัย กิสสระ (วิชัย กิสสระ 2519 : 165) กล่าวไว้ในรายงานสรุปผลการสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒว่า ตัวแปรที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ บทบาททางการสอนของอาจารย์ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ สมพร บัวทอง (สมพร บัวทอง 2519 : บทนำ) ที่ว่า คุณภาพของครูอาจารย์ เป็น เครื่องชี้บ่งถึงคุณภาพของสถาบันการศึกษาตลอดจนคุณภาพของผู้เรียนในสถาบันนั้น ๆ

จากการสัมมนาเกี่ยวกับแนวโน้มของการฝึกหัดครู เรื่องบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครูและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 30 - 31) ได้สรุปบทบาททางด้านการศึกษาของอาจารย์ไว้ว่า "อาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูควรจะได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร การฝึกหัดครู หลักสูตรมัธยมศึกษา และหลักสูตรประถมศึกษา มีความสามารถในการ เตรียมบทเรียน ใช้สื่อการเรียนและดำเนินการสอน การวัดผล โดยมุ่งให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถประเมินผลการสอนของตนเองได้

บทบาททางการสอนของอาจารย์จะมีมากน้อยเพียงไรนั้น มังกร ทองสุกดี (มังกร ทองสุกดี 2520 : 44) ได้เสนอข้อปฏิบัติไว้ดังนี้

1. เป็นผู้วางแผน เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
2. กระทำตนเป็นผู้นำ โดยการกระตุ้น ยั่วยุให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. รู้จัก เลือกประสมการณ์ให้เหมาะสมแก่การศึกษาเล่าเรียน
4. มีทักษะในการทดสอบประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาททางการสอน หรือพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน อาจแปรผันไปตามบุคลิกภาพของครู ประสมการณ์และลักษณะวิชาที่สอน ซึ่งวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

(วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2518 : 70 - 94) ได้ใช้แบบสอบถาม เรื่องลักษณะครูที่ดี ที่สังคมต้องการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบุคคลที่อยู่ในกรุงเทพฯ หลายระดับ พบว่า ครูควรจะมีพฤติกรรม เช่น เกี่ยวกับบุคลิกในอาชีพอื่น ๆ และเห็นว่าครูประถมศึกษาไม่จำเป็นต้องมีปริญญา แต่ควรจะมีความรู้กว้างขวางนอกเหนือไปจากวิชาที่สอน นอกจากนั้นยังควรจะต้องศึกษาหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ นักเรียนชอบครูที่สอนให้เข้าใจและใช้อุปกรณ์การสอนชนิดต่าง ๆ สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ความช่วยเหลือแนะนำ เมื่อนักเรียนทำงานไม่ทันหรือไม่ถูกต้อง ไม่ปล่อยปละละเลยต่อการที่นักเรียนทำผิดระเบียบ ให้ความสนิทสนมกับนักเรียน ให้ความแนะนำช่วยเหลือ เมื่อประสบปัญหาต่าง ๆ ช่วยเหลือปรับปรุงชุมชน เชิญบุคคลอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนมาร่วมให้คำปรึกษาและร่วมมือในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน นอกจากนั้นยังพบด้วยว่า การมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจของครู เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และการที่ครูจะทำงานพิเศษหรืองานอดิเรกที่สุจริตไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข หรือประเภทที่ไม่ซัดค่อศีลธรรมนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วย

ในเรื่องคุณลักษณะของครูที่ดีนั้น ได้มีผู้ศึกษาและวิจัยไว้มาก ดังที่เฉลียว บุรีภักดิ์และคนอื่น ๆ (เฉลียว บุรีภักดิ์และคนอื่น ๆ 2520 : 366) ได้สรุปลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้

1. มีความรู้ดี มีการค้นคว้าหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ
2. สอนดี สามารถใช้ภาษาได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคนและสามารถประพฤติเป็นแบบอย่างได้
3. สุขภาพดี รู้จักป้องกันโรคติดต่อ งดเว้นสิ่งเสพติดทั้งปวง ไม่เสเพลและรู้จักรักษาอารมณ์ให้มั่นคง
4. ประพฤติดี มีความซื่อสัตย์ เทียงธรรม มีเมตตา ชยัน อคทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง
5. มีน้ำใจประชาธิปไตย มีเหตุผล กล้าพูด กล้าทำ กล้าเผชิญความจริง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ในต่างประเทศได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูกันอย่างแพร่หลายเช่นกัน วิถี (Witty 1947 : 662 - 668) ได้ศึกษาถึง บุคลิกภาพของครูที่ดี โดยให้นักเรียนจำนวน 1,200 คน เขียนเรียงความ เรื่อง "ครูที่ช่วยฉันมากที่สุด" และรวบรวมคุณลักษณะของครูที่นักเรียนเขียนมาปรากฏว่า ครูที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้ คือ ให้ความร่วมมือแก่ชุมชน มีความเป็นประชาธิปไตย มีความกรุณา

และเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน มีความอดทน มีบุคลิกและมารยาทดี มีความยุติธรรม มีอารมณ์ขัน มีอารมณ์ดี เป็นผู้ที่มีภาระกระทำเสมอต้นเสมอปลาย สนใจปัญหาและความเดือดร้อนของนักเรียน รู้จักใช้วิธีเสริมแรงและมีความสามารถในการสอนแต่ละวิชา

พีค (Peik 1949 : 37 - 38) ได้สรุปลักษณะครูที่ดีดังต่อไปนี้คือ เป็นผู้ที่มีความเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจผู้เรียน มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความสามารถประจำตัวที่เด่น มีความรู้ทางวิชาการ หนักแน่นกว่าและมีความตื่นตัว เสาะแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีความคล่องแคล่วว่องไว มีวิจารณ์อย่าง และไตร่ตรองด้วยความยุติธรรม มีความเข้าใจในหลักการฝึกหัดให้นักเรียน เป็นพลเมืองดี และรู้จัก การส่งเสริมให้นักเรียนนิยมในระบอบประชาธิปไตย

ลีค (Leeds 1950 : 64) ได้ศึกษาครู 3,000 คนในรัฐเซาท์แคโรไลนา สรุปได้ว่า ครูที่เข้ากับเด็กได้จะต้องเป็นผู้ที่มีความร่วมมือกับกิจการของนักเรียน มีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิกดี เป็นมิตรกับทุกคน มีความยุติธรรม มีอารมณ์มั่นคง และสามารถเข้าสังคมได้ดี

คาร์ชและคนอื่น ๆ (Karch and others 1956 : 9) ได้วิเคราะห์หาข้อผิดพลาด พบว่า คุณสมบัติที่ดีของครูมี 5 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน ด้านการสอน ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวและบุคลิกภาพ รวมทั้งด้านความเข้าใจและสนใจปัญหาของนักเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่า ครูที่ดีต้องมีจิตใจหนักแน่น มีอารมณ์มั่นคง ชม เที่ยงหรือสงบใฝ่เรียนอย่างมีเหตุผล

บิคเคิล (Biddle 1967 : 346) ได้สรุปลักษณะของครูที่ดีที่สำคัญสามประการ คือ ประการแรก ด้านการกระทำ ซึ่งอาจสังเกตได้จากกิจกรรมต่าง ๆ ของครูโดยตรง เช่น การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน การยกย่องชมเชย การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และรู้จัก การถามทุกข้อสงสัยหรือปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน

ประการที่สอง ด้านกิริยามารยาท เช่น การรู้จักควบคุมความประพฤติของตนเอง และความเป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง เป็นต้น

ประการที่สาม คุณลักษณะที่เกี่ยวกับบทบาทของการสอนโดยตรง เช่น ความสามารถในการใช้ภาษา ความสามารถในการใช้กระดานดำ หรือ ความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน

จะเห็นได้ว่า การเรียนการสอนจะบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของครูผู้สอน เป็นประการสำคัญ ดังจะเห็นได้จาก นิโคลัส เบน เนคต์ (นิโคลัส เบน เนคต์ 2518 : 6)

กล่าวไว้ว่า "ครูที่สามารถสอนมิให้ใครล้มเหลว แม้ว่าหลักสูตร หรือ ระบบบริหาร จะ เลว เพียงใดก็ตาม ในขณะที่ยัง ครู จะสอนใครล้มเหลว เพียงเล็กน้อย แม้ว่าจะหลักสูตร และระบบบริหาร จะดีเลิศ เพียงใดก็ตาม"

แพลน เคอร์ (Flanders 1970 : 13 - 31) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการ เรียน การสอนในห้องเรียน โดยสร้าง เครื่องมือสำหรับบันทึกพฤติกรรมทางวาทกรรม ระหว่างครูและนักเรียน แบ่งเป็นพฤติกรรมของครู 8 ประเภท พฤติกรรมของนักเรียน 2 ประเภท รวมเป็น 10 ประเภท การสังเกตตามระบบของแพลน เคอร์นี้ ได้แบ่งพฤติกรรมของครูออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. พฤติกรรมทางตรง หมายถึง พฤติกรรมที่ครู เป็นผู้แสดงฝ่ายเดียว นักเรียนต้องปฏิบัติตามครู ได้แก่ คุรบรรยาย คุรสั่งการ หรือแนะแนวทาง คุรวิจารณ์หรือใช้อำนาจตัดสิน
2. พฤติกรรมทางอ้อม หมายถึง พฤติกรรมที่ครูใช้อิทธิพลทางอ้อม คือ คุรตอบสนอง ความรู้สึก หรือการกระทำของนักเรียน ได้แก่ คุรยอมรับความรู้สึกของนักเรียน คุรยกย่องชมเชย หรือกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียน คุรยอมรับ หรือใช้ความคิดเห็นของนักเรียน คุรถาม เพื่อให้ นักเรียนตอบ

ส่วนพฤติกรรมของนักเรียนได้แก่ นักเรียนพูด หรือตอบสนองคำถามของครู โดยนักเรียน เป็นผู้เริ่มก่อน

↓ เอ็ด เวนด์ (Edward 1954 : 39) ได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุที่มีผลต่อการ ออกกลางคันของนิสิตที่มหาวิทยาลัย เซาท์ เทิร์นอิสลันด์ และ เพื่อประเมินผลการค้นคว้าอันเป็นแนวทางในการปรับปรุงคัดเลือกคนเข้าเรียน การให้บริการแนะแนว การจัดหลักสูตร นโยบายบริหาร โดยส่วนรวมและการสอน วิธีการค้นคว้ากระทำโดยส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตที่ออกจากร มหาวิทยาลัยก่อนจะสำเร็จการศึกษา จำนวน 692 คน อีกทั้งรวบรวมรายละเอียดจากแผนกทะเบียนของมหาวิทยาลัย ซึ่งผลการค้นคว้าสรุปความคิดเห็นของนิสิตต่อการปรับปรุงทางด้านอาจารย์ผู้สอนว่า ต้องการ การสอนที่กระตุนให้ชวนเรียนมากขึ้น ต้องการมีสัมพันธภาพที่เป็นกันเอง และเป็นส่วนตัวกับอาจารย์มากขึ้น และต้องการให้มีความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่ได้ เรียนรู้กับการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันมากขึ้น

แมค เคชีและโซโลมอน (McKeachie and Solomon 1958 : 379 - 382)

ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาจิตวิทยาเบื้องต้นกับ

การ เลือกรเรียนวิชาจิตวิทยาชั้นสูง กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตปริญญาตรีปีแรก ของมหาวิทยาลัยมิชิแกน จากการ ทดลองกับนิสิต 5 ภาค เรียน โดยการ ส่งแบบสอบถามให้ นิสิต ประเมินพฤติกรรม การสอน ของอาจารย์ เมื่อจบสิ้นภาค เรียน และติดตามผลการ เลือกรเรียนของนิสิต เหล่านี้ พบว่า นิสิต ที่ ประเมินพฤติกรรม การสอนของอาจารย์ว่าสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวโน้มในการ เลือกรเรียน วิชา นั้นในชั้นสูงมากขึ้น ผลการศึกษาแสดงถึงความสำคัญของการ ปรับปรุง การสอนโดยวิธีศึกษา ปัญหาและข้อคิด เห็นจากการ ประเมินของ ผู้เรียน นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูล เพื่อการ ช่วยเหลือ และแนะแนวให้ ผู้เรียนได้ ประสพความสำเร็จ ในการ เรียนยิ่งขึ้น และการ ตกออกกลางคันก็จะน้อยลง

คิงส์กัตต์ คำแถม (คิงส์กัตต์ คำแถม 2518 : 51 - 54) ได้ศึกษาพฤติกรรม การสอน คำนการ ตามตอบและทักษะทั่วไปของอาจารย์วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งสอนในมหาวิทยาลัยกรีนครินทร วิโร ประสานมิตร และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยกรีนครินทร วิโร ประสานมิตร โดยการ ศึกษา เปรียบเทียบระหว่างอาจารย์ที่สอน ระดับปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษา โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม การสอนในห้อง เรียน ซึ่งศึกษาและปรับปรุงจากแบบสังเกตของคูนีย์วิจัย และพัฒนาการ สอน แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ที่มี เพศต่างกัน รวมทั้งอาจารย์ที่สอน ระดับต่างกัน สอนโดยการ ตามตอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่า อาจารย์ที่สอน ระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรม การสอนด้านทักษะทั่วไปมากกว่าอาจารย์ ระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังได้พบว่า อาจารย์ใช้คำถาม เพื่อถามความรู้ และความจำมากที่สุด รองลงไปตามลำดับ คือ ใช้คำถามความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ และการ สังเคราะห์ ส่วนคำถามที่อาจารย์ใช้น้อยที่สุด คือ คำถามที่ถาม เพื่อการ ประเมินค่า

สมสรร วงษ์อุ้นอย (สมสรร วงษ์อุ้นอย 2518 : 49 - 51) ศึกษาเกี่ยวกับ การ วิเคราะห์พฤติกรรม การสอนด้านบรรยาย โดยใช้ เครื่องมือที่ปรับปรุงมาจากวิธีของคูนีย์วิจัย และพัฒนาการ สอน แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์แผนกประวัติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยกรีนครินทร วิโร ประสานมิตร จำนวน 9 คน และนิสิตที่ เรียนกับอาจารย์ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 284 คน พบว่า เพศ ประสพการณ์ในการ สอน และสถาบันประสาตปริญญา ไม่ทำให้ พฤติกรรม การสอนด้าน การบรรยายแตกต่างกัน

ชวลิต รวยอาจิม (ชวลิต รวยอาจิม 2518 : 51 - 53) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครุภัณฑ์วิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูชายและครูหญิงที่สอนวิชาฟิสิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 24 คน โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งได้แก่ครูที่ได้รับการอบรมการสอนจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสอนตามหลักสูตรของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้รับการอบรมจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสอนตามหลักสูตร เดิมของกระทรวงศึกษาธิการ เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนที่ปรับปรุงขึ้นเอง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนครุภัณฑ์ในวิชาชีพของครูทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในแต่ละพฤติกรรมของการสอน พบว่าครูที่ได้รับการอบรมสามารถแสดงพฤติกรรมการสอนด้านทักษะในวิชาชีพสูงกว่าครูที่ไม่ได้รับการอบรม

สถาพร มาลีเวชพงศ์ (สถาพร มาลีเวชพงศ์ 2517 : 99) ได้วิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนการสอนวิชาศีลธรรมในชั้นประถมศึกษาชั้นมัธยมศึกษา การศึกษาชั้นสูง จากกลุ่มตัวอย่างอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยครู 4 แห่ง ในภาคกลาง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมที่ดัดแปลงมาจากของแพลน เคอร์ ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์เป็นผู้แสดงพฤติกรรมมากกว่านักศึกษา มีอัตราส่วน 57.48 ต่อ 36.13

เสาวลักษณ์ สิงห์หงษา (เสาวลักษณ์ สิงห์หงษา 2520 : 61) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนทางด้านการพูด น้ำเสียง ท่าทาง และแบบของภาษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน จำนวน 46 คน เป็นชาย 21 คน หญิง 25 คน แยกตามคณะที่สังกัดคือ ศึกษาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนประกอบด้วยข้อความ 10 ข้อ ใช้บันทึกพฤติกรรมในรูปของควมดี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า อาจารย์ที่สังกัดต่างคณะกัน วุฒิต่างกัน ประสบการณ์การสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการพูด น้ำเสียง ท่าทาง และแบบของภาษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นตัวแปรเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง ซึ่งพบว่า มีพฤติกรรมการสอนด้านการพูด น้ำเสียง ท่าทางและแบบของภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการศึกษาพฤติกรรมการสอนนั้น ด้วยเหตุที่ผู้เรียน เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้สอนมาก ดังนั้น การประเมินผลโดยผู้เรียนจึง เป็นวิธีที่ถือว่ามีน้ำหนัก (วิชัย กิสสระ : 2519 : 66) กล่าวไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลการสอนของอาจารย์นั้น จะทำให้เกิดผลดี คือ อาจารย์ทราบวิธีการสอนของตน ทราบข้อบกพร่องในการสอนและทราบความต้องการของผู้เรียน ส่วนผู้เรียนมีโอกาสระบายนความคับข้องใจ และฝ่ายบริหารก็จะได้มีแนวทางที่จะช่วยเหลือทั้งฝ่ายอาจารย์และฝ่ายผู้เรียนได้อย่างถูกต้องตรงกับความต้องการของทั้งสองฝ่าย

การให้ผู้เรียนประเมินผลการสอนของอาจารย์ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ปิ่นวดี จิวะธรรานุกัมภ์ (ปิ่นวดี จิวะธรรานุกัมภ์ 2519 : 101 - 102) ได้ศึกษา พฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่สอนระดับปริญญาตรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2518 สังกัดภาควิชาต่าง ๆ 14 ภาควิชา จำนวน 112 คน โดยให้นิสิตที่เรียนกับอาจารย์ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 950 คน เป็นผู้ประเมินโดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนทั่วไปที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วง เครื่องมือนี้คัดแปลงมาจาก เครื่องมือศึกษาพฤติกรรมการสอนของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ผลของการศึกษารูปได้ดังนี้

1. อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมการสอนทั่วไปในแต่ละด้าน ปริมาณต่างกัน และส่วนมากจะสูงกว่าเกณฑ์ปานกลาง พฤติกรรมการสอนที่ปรากฏมากที่สุดคือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว และที่มีปรากฏน้อยที่สุดคือ ด้านประเมินผลการสอน

2. ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์ โดยนิสิต เป็นผู้ประเมินจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทการเรียนมหาวิทยาลัย และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต แต่จะใกล้เคียงกับเพศ และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเคยหรือไม่เคยประกอบอาชีพครูมาก่อน

3. อาจารย์ทุกภาควิชาใช้วิธีสอนแบบบรรยาย แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมภายหลังมากที่สุด และวิธีการสอนที่ไร้องลงมาคือ ใช้วิธีสอนแบบบรรยายเพียงฝ่ายเดียว และภาควิชาในแขนงสังคมศาสตร์ นิสิตต้องการให้อาจารย์ใช้วิธีสอนแบบกำหนดปัญหาขึ้นแล้วช่วยกันวิเคราะห์ปัญหา หรือช่วยกันแก้ปัญหาโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์มากที่สุด นิสิตในภาควิชาทางวิทยาศาสตร์ต้องการให้อาจารย์ใช้วิธีสอนแบบให้ผู้เรียนทดลองปฏิบัติ หรือช่วยกันรวบรวมข้อมูลมาให้เพียงพอ เพื่อจะได้สรุปนิยาม ทฤษฎี หรือกฎเกณฑ์มากที่สุด ส่วนภาควิชาทางแขนงภาษาและวรรณคดีและภาควิชาฟิสิกส์

นิสิตต้องการให้อาจารย์ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมภายหลังมากที่สุด

ประสงค์ แสงแก้ว (ประสงค์ แสงแก้ว 2521 : 54 - 56) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูลำปาง ตามทัศนะและความคาดหวังของนักศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์ 61 คน และนักศึกษา 610 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็นสองตอน ตอนที่หนึ่ง เป็นการประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตอนที่สอง เป็นการประเมินพฤติกรรมการสอนที่ควรจะได้ ตามที่นักศึกษาคาดหวัง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามทัศนะและความคาดหวังของนักศึกษาแต่ละค่ามีปริมาณต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคาดหวังของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามทัศนะของนักศึกษา
2. นักศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างไปจากนักศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกต่างกันมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูลำปางแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคาดหวังต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
5. นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกต่างกัน มีความคาดหวังต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 3

วิธีทำ เน้นการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำ เน้นการ ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและการ เลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูล
3. การ เก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการ เลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรประกอบด้วย 2 กลุ่ม

1. ประชากรอาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ที่สอนประจำในวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 จำนวน 112 คน
2. ประชากรครูประจำการ ได้แก่ครูประจำการที่เข้ามารับการอบรมในวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 จำนวน 1239 คน

กลุ่มตัวอย่างและการ เลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างของอาจารย์ที่แสดงพฤติกรรมการสอน สุ่มมาจากประชากรอาจารย์ คิงกล่าวข้างต้น ได้แก่ อาจารย์ที่สอนในกระบวนวิชาที่เปิดสอน 15 วิชา จำนวน 30 คน ๗. รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนแสดงในตาราง 1 - 3
2. กลุ่มตัวอย่างครูประจำการ สุ่มมาจากประชากรครูประจำการ คิงกล่าวข้างต้น โดยการสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้น (Stratified Random Sampling) โดยสุ่มมาร้อยละ 50 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 620 คน ซึ่งเรียนอยู่ในห้องกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์ที่แสดงพฤติกรรมการสอน คัด เลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ 588 ฉบับ รายละเอียดกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 4

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนและจำนวนผู้เรียน จำแนกตามกระบวนวิชาในคณะวิชา
ครุศาสตร์

กระบวนวิชา	จำนวน อาจารย์	จำนวนผู้เรียน	
		หญิง	ชาย
ศึกษา 251 การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ	2	23	19
ศึกษา 321 จิตวิทยาแนะแนว	2	21	18
ศึกษา 325 กระบวนการกลุ่ม	2	29	12
ศึกษา 472 การบริหารการศึกษา	2	26	17
ศึกษา 481 การศึกษานอกระบบ	2	24	15
รวม	10	123	81

ตาราง 2 แสดงกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนและจำนวนผู้เรียน จำแนกตามกระบวนวิชาในคณะวิชา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กระบวนวิชา	จำนวน อาจารย์	จำนวนผู้เรียน	
		หญิง	ชาย
ไทย 103 ลักษณะภาษาไทย	2	30	19
ไทย 341 วรรณกรรมปัจจุบัน	2	19	22
สังคม 311 วัฒนธรรมและประเทศไทย	2	30	18
ปรัชญา 103 พุทธศาสนา	2	22	21
ปรัชญา 411 ศาสนาเปรียบเทียบ	2	23	24
รวม	10	124	104

ตาราง 3 แสดงกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนและจำนวนผู้เรียน จำแนกตามกระบวนวิชาในคณะวิชา
วิทยาศาสตร์

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน อาจารย์	จำนวนผู้เรียน	
		หญิง	ชาย
สุข 103 การปฐมพยาบาล	2	12	18
เกษตร 151 หลักการโรงงานในฟาร์ม	2	13	20
คณิต 331 พีชคณิตเชิงเส้น	2	13	18
พละ 421 สรีรวิทยาการออกกำลังกาย	2	12	18
อุท 101 ปฏิบัติการ ทัศนศึกษาและอุตสาหกรรม	2	15	17
รวม	10	65	91

ตาราง 4 แสดงกลุ่มตัวอย่างครูประจำการ จำแนกตามตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ
และคณะวิชา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			เพศ		คณะวิชา		
สูง	ปานกลาง	ต่ำ	หญิง	ชาย	ครุศาสตร์	มนุษยศาสตร์ฯ	วิทยาศาสตร์
201	219	168	312	276	204	228	156
รวม	588		588		588		

เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วง สำหรับวัดพฤติกรรมการสอน 9 ด้าน คือ การเตรียมการสอน การเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน การมอบหมายงาน การเสริมแรงทางการเรียน การประเมินผลการเรียนการสอน การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูลนี้ สร้างโดยนำแบบสอบถามของ ประสงค์ แสงแก้ว (ประสงค์ แสงแก้ว 2521 : 75 - 79) มาดัดแปลง แล้วนำไปทดลองกับครูประจำการที่วิทยาลัยครู นครปฐม ซึ่งไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 90 คน แบ่งเป็นคณะวิชาละ 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม เป็นรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Spilt half) ระหว่างข้อคู่กับข้อคี่ หาค่า r_{hh} แล้วนำไปปรับขยายเป็นค่าความ เชื่อของแบบสอบถามทั้งฉบับตามวิธีของสเปียร์แมน - บราวน์ ได้ค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.92 (ตั้งตัวอย่างในภาคผนวก)

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไป เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครูประจำการด้วยตนเองในห้องเรียน และขอ เก็บข้อมูลทันที ข้อมูลที่เก็บได้จำนวน 620 ฉบับ คัดเลือก เฉพาะฉบับที่สมบูรณ์นำมาวิเคราะห์ 588 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.83

การ วิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นตอนในการ วิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบคะแนนจากการ ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง
2. หาค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ และคณะวิชา
 - หาค่าคะแนนเฉลี่ย
 - หาค่าความแปรปรวน จากสูตร

$$s^2 = \frac{N\sum x_i^2 - (\sum x)^2}{N(N - 1)} \quad (\text{Best } 1970 : 236)$$

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบ หาค่าความแตกต่างตามสมมติฐาน

3.1 ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ใช้การวิเคราะห์
ความแปรปรวนแบบทางเดียว F - test แบบ one way analysis โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_{\text{between group}}}{MS_{\text{within group}}} \quad (\text{winner } 1971 : 216)$$

เมื่อ F แทนค่าอัตราส่วนวิกฤต F ที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

$MS_{\text{between group}}$ แทน Mean Square ระหว่างกลุ่ม

$MS_{\text{within group}}$ แทน Mean Square ภายในกลุ่ม

ซึ่งถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจพบความแตกต่าง เป็นรายคู่

ใช้ t - test

3.2 ทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ใช้ t - test จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Edward } 1966 : 104)$$

เมื่อ t แทนค่าอัตราส่วนวิกฤต

t ที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

\bar{X}_1 แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

\bar{X}_2 แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

s_1^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

s_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

N_1 แทนจำนวนคนของกลุ่มที่ 1

N_2 แทนจำนวนคนของกลุ่มที่ 2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการอ่านผลวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการนำเสนอวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน (Variance)
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของส่วน เบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum Square)
MS	แทน	ส่วน เบี่ยงเบนยกกำลังสอง เฉลี่ย (Mean Square)
F	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤติ F ที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
t	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤติ t ที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
**	แทน	ระดับนัยสำคัญที่ .01
*	แทน	ระดับนัยสำคัญที่ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอผลตามลำดับสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยส่วนรวมทุกด้านและแต่ละด้านของครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ
2. การเปรียบเทียบการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยส่วนรวมทุกด้านและแต่ละด้านของครูประจำการที่มีเพศต่างกัน
3. การเปรียบเทียบการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยส่วนรวมทุกด้านและแต่ละด้านของครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และคณะวิชาวิทยาศาสตร์

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 5,6,8,9,10 และ 11 ผู้วิจัยได้กำหนด
ค่าเฉลี่ยการแปลความหมายของพฤติกรรม รมการ สอนของอาจารย์ในแต่ละด้านไว้ดังนี้

- 1.00 – 1.49 หมายความว่า พฤติกรรมการสอนด้านนั้นมีการใช้น้อยที่สุด
- 1.50 – 2.49 หมายความว่า พฤติกรรมการสอนด้านนั้นมีการใช้น้อย
- 2.50 – 3.49 หมายความว่า พฤติกรรมการสอนด้านนั้นมีการใช้ปานกลาง
- 3.50 – 4.49 หมายความว่า พฤติกรรมการสอนด้านนั้นมีการใช้มาก
- 4.50 – 5.00 หมายความว่า พฤติกรรมการสอนด้านนั้นมีการใช้มากที่สุด

1. การเปรียบเทียบการใช้พฤติกรรม รมการ สอนของอาจารย์ทั้งในแต่ละด้านและโดยส่วนรวม
ของครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง ปานกลาง และต่ำ

1.1 เพื่อให้เห็นการ เปรียบ เทียบของการใช้พฤติกรรม รมการ สอนในแต่ละด้าน ผู้วิจัย
ได้ เสนอค่าเฉลี่ยการใช้พฤติกรรม รมการ สอนและจัดอันดับที่ของค่า เฉลี่ยของพฤติกรรม รมการ สอนในแต่ละด้าน
ของอาจารย์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงการ เปรียบ เทียบ ค่าเฉลี่ย และอันดับของภาวชีพพฤติกรรมการสอนของอาจารย์
ทั้งในแต่ละท่านและโดยส่วนรวม จากทัศนะของครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน
สูง ปานกลาง และต่ำ

กลุ่มพฤติกรรม	ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน สูง (N = 201)		ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ปานกลาง (N = 219)		ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ต่ำ (N = 168)	
	\bar{X}	อันดับที่	\bar{X}	อันดับที่	\bar{X}	อันดับที่
การ เตรียมการ สอน	3.3392	3	3.3701	6	3.3256	4
การ เสนอ เนื้อหา	3.8394	1	3.4461	3	3.4367	2
การ ใช้อุปกรณ์การ สอน	2.9764	8	3.1552	8	3.0307	8
การ มอบหมายงาน	3.5012	4	3.4894	1	3.4384	1
การ เสริมแรงทางการ เรียน	3.1676	5	3.2342	7	3.1653	6
การ ประเมินผล	3.0500	7	3.4315	4	3.1421	7
การ ช่วยเหลือผู้ เรียน พิเศษ	2.5745	9	2.6157	9	2.8384	9
การ สร้างบรรยากาศในชั้น	3.1529	6	3.4228	5	3.3216	5
การ ปฏิสัมพันธ์	3.5352	2	3.4710	2	3.3384	3
ค่าเฉลี่ยรวมทุกท่าน	3.2149		3.2928		3.2263	

จากตาราง 5 แสดงว่าครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง เห็นว่าพฤติกรรมการ
การสอนของอาจารย์ในด้านการ เสนอ เนื้อหาในการ ทำ เป็นการ สอนมาก เป็นอันดับสูงสุด ท่าน
ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้ เรียนมาก เป็นอันดับสอง โดยมีค่าคะแนน เฉลี่ยอยู่ใน เกณฑ์มาก

ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนปานกลาง เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์
ในคํานการมอบหมายงานมาก เป็นอันดับสูงสุด คํานการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมาก เป็นอันดับสอง
โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง

ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำ เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในคําน
การมอบหมายงานมาก เป็นอันดับสูงสุด คํานการเสนอเนื้อหาในการคํานเป็นการสอนมาก เป็นอันดับสอง
โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง

ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่างกันทั้งสามกลุ่ม เห็นว่าพฤติกรรมการสอนคําน
การใช้อุปกรณ์การสอน และคํานการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติมมีอันดับตรงกัน คือ อันดับที่ไม่ดี และ
อันดับที่เก๋า โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง

ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง และครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน
ปานกลาง เห็นว่าพฤติกรรมการสอนคํานการปฏิสัมพันธ์มีอันดับตรงกัน คือ อันดับที่สอง โดยมีค่าคะแนน
เฉลี่ยอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง

ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนปานกลาง และครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การ เรียนต่ำ เห็นว่าพฤติกรรมการสอนคํานการมอบหมายงานมีอันดับตรงกัน คือ อันดับที่ไม่ดี โดยมี
ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง

1.2 เพื่อให้เห็นภาพพจน์การใช้พฤติกรรมการสอนในแต่ละคําน ผู้วิจัยได้เสนอค่า
สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความแปรปรวนของพฤติกรรมการสอนในแต่ละคํานของ
อาจารย์จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 6

1.3 เพื่อให้เห็นความแตกต่างของการใช้พฤติกรรมการสอนในแต่ละคํานและโดย
ส่วนรวมทุกคํานของอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยความคิด เห็นจากทัศนคติของครูประจำการ
ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่างกันทั้งสามกลุ่ม มาเปรียบเทียบกันโดยใช้ F - test ดังแสดงรายละเอียดใน
ตาราง 7

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย และความแปรปรวน ของการใช้พฤติกรรมการสอน
ของอาจารย์ทั้งในแต่ละค้ำและโดยส่วนรวม จากทัศนะของครูประจำการที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน สูง ปานกลาง และต่ำ

กลุ่มพฤติกรรม	ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน สูง (N=201)		ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ปานกลาง (N=219)		ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ต่ำ (N=168)	
	\bar{x}	s^2	\bar{x}	s^2	\bar{x}	s^2
การ เตรียมการสอน	3.3392	200.222	3.3701	193.210	3.3256	315.417
การ เสนอ เนื้อหา	3.8394	128.595	3.4461	239.940	3.4367	266.342
การใช้อุปกรณ์การสอน	2.9764	277.555	3.1552	203.062	3.0307	338.928
การมอบหมายงาน	3.3012	328.334	3.4894	152.769	3.4384	243.048
การ เสริมแรงทางการ เรียน	3.1676	129.049	3.2342	338.928	3.1653	152.028
การ ประเมินผล	3.0500	120.121	3.4315	179.828	3.1421	152.028
การช่วยเหลือผู้ เรียน เพิ่ม เติม	2.5745	269.649	2.6157	399.200	2.8384	149.328
การสร้างบรรยากาศในชั้น	3.1529	127.916	3.4228	335.988	3.3216	157.753
การปฏิสัมพันธ์	3.5352	242.113	3.4710	104.652	3.3384	204.776
ค่าเฉลี่ยรวมทุกค้ำ	3.2149	331.604	3.2928	144.720	3.2263	229.852

จากตาราง 6 แสดงว่าครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง เท่านั้นที่ เห็นว่า
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในค้ำการ เสนอ เนื้อหาในการค้ำ เน้นการสอน และค้ำปฏิสัมพันธ์
ระหว่างผู้ เรียน เป็นพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มีการใช้มาก นอกนั้นครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการ เรียนค้ำกันสามกลุ่ม เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีการใช้อยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์เป็นรายค้ำานและโดยส่วนรวมทุกค้ำานจากทัศนคติของครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ

กลุ่มพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม		ภายในกลุ่ม		F
	SS	MS	SS	MS	
การเตรียมการสอน	247.73	137.39	85503.60	146.16	0.94
การเสนอเนื้อหา	1128.20	564.10	134146.35	229.31	2.46
การใช้อุปกรณ์การสอน	382.14	191.07	77623.65	132.69	1.44
การมอบหมายงาน	487.97	243.98	84959.55	145.23	1.68
การเสริมแรงทางการเรียน	101.91	50.95	76436.10	130.66	0.39
การประเมินผล	552.88	276.44	79273.35	135.51	2.04
การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	502.58	251.29	75002.85	128.21	1.96
การสร้างบรรยากาศในชั้น	924.04	462.02	122855.85	210.01	2.20
การปฏิสัมพันธ์	311.24	155.62	82017.00	140.20	1.11
รวมทุกค้ำาน	1026.89	513.44	265839.19	454.38	1.13

จากตาราง 7 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในแต่ละค้ำานและโดยส่วนรวมทุกค้ำาน จากทัศนคติของครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันสามกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันสามกลุ่มมีทัศนคติต่อการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยส่วนรวมทุกบ้านและแต่ละบ้านของครูประจำการที่มีเพศต่างกัน

2.1 เพื่อให้เห็นอันดับที่ของการใช้พฤติกรรมการสอนในแต่ละบ้าน ผู้วิจัยได้เสนอค่าเฉลี่ยการใช้พฤติกรรมการสอนและจัดอันดับที่ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนในแต่ละบ้านของอาจารย์ จากครูประจำการที่มีเพศต่างกัน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย และอันดับที่ของการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์แต่ละบ้าน จากทัศนคติของครูประจำการหญิง กับครูประจำการชาย

พฤติกรรมการสอน	ครูประจำการ หญิง (N = 312)		ครูประจำการชาย (N = 276)	
	\bar{X}	อันดับที่	\bar{X}	อันดับที่
การเตรียมการสอน	3.453	2	3.213	4
การเสนอเนื้อหาในการสอน	3.394	4	2.333	9
การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	2.944	7	3.071	6
การมอบหมายงาน	3.430	3	3.386	3
การเสริมแรงทางการเรียน	3.088	6	3.180	7
การประเมินผลการเรียนรู้	3.261	5	3.191	5
การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	2.607	9	2.734	8
การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน	2.703	8	3.394	2
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	3.569	1	3.408	1
ค่าเฉลี่ยรวมทุกบ้าน	3.161		3.101	

จากตาราง 8 แสดงว่าครูประจำการหญิง เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในค้ำานปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมาก เป็นอันดับสูงสุด ค้ำานการเตรียมการสอนมาก เป็นอันดับสอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก กับปานกลาง

ครูประจำการชาย เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในค้ำานปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมาก เป็นอันดับสูงสุด ค้ำานการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนมาก เป็นอันดับสอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ครูประจำการหญิง เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มีอันดับต่ำสุด ได้แก้อค้ำานการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม ส่วนครูประจำการชาย เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มีอันดับต่ำสุด ได้แก้อค้ำานการเสนอเนื้อหาในการสอน ซึ่งทั้งคู่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางกับน้อย

ครูประจำการหญิงและครูประจำการชาย เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ค้ำานปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ค้ำานการมอบหมายงาน และค้ำานการประเมินผลการเรียนมีอันดับตรงกัน คืออันดับที่หนึ่ง อันดับที่สาม และอันดับที่ห้า โดยส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2.2 เพื่อให้เห็นภาพพจน์การใช้พฤติกรรมการสอนในแต่ละค้ำาน และการเปรียบเทียบการใช้พฤติกรรมในแต่ละค้ำาน ผู้วิจัยได้เสนอค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความแปรปรวนของพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในแต่ละค้ำาน จากครูประจำการที่มีเพศต่างกัน ได้ผลและนำค่าคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ $t - test$ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าสถิติพื้นฐานและค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยที่มีต่อ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์แต่ละท่านและโดยส่วนรวมทุกท่านของครูประจำการหญิง กับครูประจำการชาย

กลุ่มพฤติกรรม	ครูประจำการหญิง (N= 312)		ครูประจำการชาย (N=276)		t
	\bar{X}	S^2	\bar{X}	S^2	
การเตรียมการสอน	3.453	3.709	3.213	4.056	1.70 *
การเสนอเนื้อหาในการสอน	3.334	4.773	2.553	5.312	5.30 **
การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	2.944	1.083	3.071	4.652	0.92
การมอบหมายงาน	3.430	3.474	3.386	4.605	0.24
การเสริมแรงทางการเรียน	3.088	4.481	3.180	6.502	0.47
การประเมินผลการเรียน	3.261	5.439	3.191	4.844	0.38
การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	2.607	5.522	2.734	7.534	0.59
การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	2.703	5.134	3.394	4.809	3.77 **
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	3.569	3.690	3.408	3.467	0.94
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	3.161	4.151	3.101	5.147	1.52

* * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในชั้น การ เสนอ เนื้อหาในการสอน และด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน จากทัศนะของครูประจำการ ที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 และแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ในชั้นการ เตรียมการสอน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย สำคัญทางสถิติ และ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทุกด้าน พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การ เปรียบ เที่ยบการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยส่วนรวมทุกด้านและแต่ละ ด้านของครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิชา วิทยาศาสตร์

3.1 เพื่อให้เห็นอันดับที่ของการใช้พฤติกรรมการสอนในแต่ละด้าน ผู้วิจัยได้ เสนอ ค่าเฉลี่ยการใช้พฤติกรรมการสอนและจัดอันดับที่ของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนในแต่ละด้านของ อาจารย์ จำแนกตามคณะวิชา ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 10

3.2 เพื่อให้เห็นภาพพรรณการใช้พฤติกรรมการสอนในแต่ละด้าน ผู้วิจัยได้ เสนอค่า สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความแปรปรวนของพฤติกรรมการสอนในแต่ละด้านของ อาจารย์จำแนกตามคณะวิชา ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 11

3.3 เพื่อให้เห็นความแตกต่างของการใช้พฤติกรรมการสอนในแต่ละด้านและโดย ส่วนรวมทุกด้านของอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยความ คิดเห็นจากทัศนะของครูประจำการ ที่ศึกษาต่างคณะวิชา กัน มา เปรียบ เที่ยบกันโดยใช้ $F - test$ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 12

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย และอันดับที่ใช้พฤติกรรมกรรมการสอนของ
อาจารย์แต่ละท่านจากทัศนคติของครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, คณะวิชา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิชาวิทยาศาสตร์

กลุ่มพฤติกรรม	คณะศึกษาศาสตร์ (N = 204)		คณะวิชามนุษยศาสตร์ (N = 228)		คณะวิชาวิทยาศาสตร์ (N = 156)	
	\bar{X}	อันดับที่	\bar{X}	อันดับที่	\bar{X}	อันดับที่
การเตรียมการสอน	3.5549	2	3.3350	2	3.0947	7
การเสนอเนื้อหาในการสอน	3.5287	3	3.0292	8	3.1416	5
การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	3.3019	7	3.0763	7	2.7038	9
การมอบหมายงาน	3.5117	4	3.1461	6	3.2692	4
การเสริมแรงทางการเรียน	3.1970	8	3.1902	5	2.9538	8
การประเมินผลการเรียน	3.1476	6	3.1947	4	3.1442	6
การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	2.8686	9	2.5456	9	3.5820	1
การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	3.4764	5	3.3263	3	3.3256	2
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	3.5647	1	3.5631	1	3.3014	3
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	3.3501		3.1562		3.1684	

จากตาราง 10 แสดงว่าครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เห็นว่าพฤติกรรมการสอน
ของอาจารย์ในค่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมาก เป็นอันดับสูงสุด ด้านการเตรียมการสอน
มาก เป็นอันดับสอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก

ครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในค่านปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมาก เป็นอันดับสูงสุด ด้านการเตรียมการสอนมาก เป็นอันดับสอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากกับปานกลาง

ครูประจำการที่ศึกษาคณะวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติมนั้น เป็นอันดับสูงสุด ด้านการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนมาก เป็นอันดับสอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากกับปานกลาง

ครูประจำการที่ศึกษาคณะวิชาครุศาสตร์ กับครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มีอันดับต่ำสุด ได้แก่ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติมนั้น โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนครูประจำการที่ศึกษาคณะวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มีอันดับต่ำสุด ได้แก่ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

พฤติกรรมการสอนค่านปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน และด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติมของครูประจำการคณะวิชาครุศาสตร์ และครูประจำการคณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีอันดับเท่ากัน คือ อันดับที่หนึ่ง อันดับที่สอง อันดับที่เจ็ด และอันดับที่เก้า โดยพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ค่านปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก นอกนั้นมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

พฤติกรรมการสอนด้านการมอบหมายงานและด้านการประเมินผลการเรียนของครูประจำการคณะวิชาครุศาสตร์ และครูประจำการคณะวิชาวิทยาศาสตร์ มีอันดับที่เท่ากัน คือ อันดับที่สี่และอันดับที่หก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 11 แสดงการ เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย และความแปรปรวนของการใช้พฤติกรรมการสอน
ของอาจารย์ทั้งในแต่ละด้านและโดยส่วนรวม จากทัศนะของครูประจำการที่ศึกษา
ทางคณะวิชา

กลุ่มพฤติกรรม	คณะศึกษาศาสตร์ (N=204)		คณะศึกษามนุษยศาสตร์ (N= 228)		คณะวิชาวิทยาศาสตร์ (N= 156)	
	\bar{X}	S^2	\bar{X}	S^2	\bar{X}	S^2
การ เตรียมการ สอน	3.5549	137.12	3.3350	164.35	3.0948	104.24
การ เสนอ เนื้อหาในการ สอน	3.5287	203.91	3.0292	103.02	3.1416	126.11
การ ใช้อุปกรณ์ประกอบการ สอน	3.3019	277.55	3.0765	127.91	2.7038	123.64
การ มอบหมายงาน	3.5117	101.60	3.1461	154.08	3.2692	128.36
การ เสริมแรงทางการ เรียน	3.1970	178.75	3.1902	126.11	2.9538	195.72
การ ประเมินผลการ เรียน	3.1476	171.24	3.1947	203.63	3.1442	141.13
การ ช่วยเหลือผู้ เรียน เพิ่ม เติม	2.8686	92.21	2.5456	154.00	3.5820	103.02
การ สร้างบรรยากาศในห้อง เรียน	3.4764	207.64	3.3263	179.02	3.3256	197.12
ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้ เรียน	3.5647	183.06	3.5631	148.35	3.3014	196.28
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	3.3501	313.64	3.1562	369.79	3.1684	338.92

จากตาราง 11 แสดงว่า ครูประจำการคณะศึกษาศาสตร์และครูประจำการคณะวิชา
มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เห็นว่าพฤติกรรมการ สอนของอาจารย์ในด้าน การ ช่วยเหลือผู้ เรียน
เพิ่ม เติมมีการ ใช้บ่อย เป็นอันดับต่ำสุด ส่วนครูประจำการคณะวิชาวิทยาศาสตร์ เห็นว่าพฤติกรรม
การสอนของอาจารย์ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการ สอนมีการ ใช้บ่อย เป็นอันดับต่ำสุด โดยทั้งหมด
ของอันดับต่ำสุด มีค่าคะแนน เฉลี่ยอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์เป็นรายคณและโดยส่วนรวมทุกคณา จากทัศนะของครูประจำการที่ศึกษาต่างคณะวิชา

กลุ่มพฤติกรรม	ระหว่างกลุ่ม		ภายในกลุ่ม		F
	SS	MS	SS	MS	
การเตรียมการสอน	355.34	177.67	79951.95	136.67	1.30
การเสนอเนื้อหา	1423.22	711.61	182584.35	312.11	2.28
การใช้อุปกรณ์การสอน	598.06	299.03	84509.10	144.46	2.07
การมอบหมายงาน	327.85	413.91	128799.45	220.17	1.88
การเสริมแรงทางการเรียน	149.62	78.81	99467.55	170.03	0.44
การประเมินผล	220.74	110.37	93576.60	159.96	0.69
การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	698.33	349.16	77372.10	132.26	2.64
การสร้างบรรยากาศในชั้น	175.79	87.89	155820.60	266.36	0.33
การปฏิสัมพันธ์	146.36	73.18	85620.60	146.36	0.50
รวมทุกคณา	277.70	1388.85	279202.95	477.27	2.91

จากตาราง 12 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในแต่ละคณา และโดยส่วนรวมทุกคณา จากทัศนะของครูประจำการที่ศึกษาต่างคณะวิชา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือครูประจำการที่ศึกษาต่างคณะวิชาทั้งสามคณะ มีทัศนะต่อการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงจากทัศนะของครูประจำการ ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพศ และคณะวิชาต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วย

1. อาจารย์ที่สอนในกระบวนวิชาที่เบ็ดสอน 15 วิชา จำนวน 30 คน
2. ครูประจำการ จำนวน 620 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วง โดยนำแบบสอบถามของประสงค์ แสงแก้ว (ประสงค์ แสงแก้ว 2521 : 75 - 79) มาดัดแปลง นำไปทดลองใช้กับครูประจำการที่วิทยาลัยครูนครปฐม เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครูประจำการด้วยตนเองในห้องเรียน จำนวน 620 คน นำแบบสอบถามที่ได้มาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ได้ 588 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.83

สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้หาค่าต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนทั้งในแต่ละด้าน และโดยส่วนรวม
2. ค่าความแปรปรวน
3. ทดสอบการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ทั้งในแต่ละด้าน และโดยส่วนรวมจากทัศนะของครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันและคณะวิชาต่างกัน โดยใช้ ?

4. ทดสอบการใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ทั้งในแต่ละชั้นและโดยส่วนรวม จากทัศนะของครูประจำการที่มีเพศต่างกัน โดยใช้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ปรากฏผลดังนี้

1. ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ทั้งในแต่ละชั้นและโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ครูประจำการ หญิงและครูประจำการชายมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการเสนอเนื้อหาในการสอน และด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการเตรียมการสอน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ทั้งในแต่ละชั้นและโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ทั้งในแต่ละชั้นและโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ ประสงค์ แสงแก้ว (ประสงค์ แสงแก้ว 2521 : 54 - 56) ซึ่งกล่าวว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างไปจากนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อายุของครูประจำการที่มีมากกว่านักศึกษากฎปกติ ระยะเวลาในการเรียนของครูประจำการซึ่งเรียนเฉพาะในวัน เสาร์และวันอาทิตย์ น้อยกว่า ระยะเวลาเรียนของนักศึกษากฎปกติประมาณร้อยละ 30 ของหนึ่งภาคเรียน

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและอันดับของกลุ่มพฤติกรรมแต่ละด้าน พบว่า การใช้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ด้านการเสนอเนื้อหาในการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

มีการใช้มากสำหรับครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีการใช้มากสำหรับครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ โดยเฉพาะท่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ ใ้ครูจึก หรือ เคยอบรม หรือ เคยศึกษาในวิทยาลัยครู หมู่บ้านจอมบึง มากอน

ส่วนพฤติกรรมร้านค้าการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยการใช้เป็นอันดับสุดท้ายของครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันทั้งสามกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเวลาเรียนมีเพียงสองวันต่อสัปดาห์เท่านั้น โอกาสที่จะช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติมจึงมีน้อย ส่วนพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ท่านอื่น ๆ มีการใช้ปานกลาง

2. ครูประจำการที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แต่ละท่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะท่านการเสนอเนื้อหาในการสอนและท่านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ซึ่งครูประจำการหญิงเห็นว่าอาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนด้านการเสนอเนื้อหาในการสอนมากกว่าครูประจำการชาย ส่วนครูประจำการชายเห็นว่าอาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนมากกว่าครูประจำการหญิง การที่ครูประจำการหญิงเห็นว่าอาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนด้านการเสนอเนื้อหาในการสอนมากกว่าครูประจำการชายนั้น เป็นเพราะครูประจำการหญิงเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีวิธีสอน หรือ จักกิจกรรมการสอนหลาย ๆ แบบ ใช้ภาษาพูดที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย เน้นเนื้อหาสาระทุกครั้งทีสอน และอธิบายหรือตอบข้อสงสัยได้ละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าความเห็นของครูประจำการชาย และการที่ครูประจำการชายเห็นว่าอาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนมากกว่าครูประจำการหญิง เป็นเพราะครูประจำการชายเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานอย่างอิสระ มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และยอมรับนับถือความสามารถของผู้เรียนมากกว่าครูประจำการหญิง

ครูประจำการหญิงมีทัศนคติต่อพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนมากกว่าครูประจำการชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งครูประจำการหญิงเห็นว่าอาจารย์ผู้สอนจัดแจงแผนการเรียนการสอนตลอดภาคเรียน และกำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนได้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนมากกว่าความเห็นของครูประจำการชาย

สำหรับพฤติกรรมสอนท่านอื่น ๆ และโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ พฤติกรรมสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนของครูประจำการหญิงมีการใช้มาก ส่วนพฤติกรรมสอนของอาจารย์ท่านอื่น ๆ นั้น มีการใช้ปานกลาง สำหรับพฤติกรรมสอนด้าน

ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นอันดีเยี่ยมของครูประจำการ ชาย และ เปรียบเทียบกับพฤติกรรม การสอนของอาจารย์ท่านอื่นคือ มีการใช้ปากกลาง ยกเว้นพฤติกรรมด้านการ เสนอ เนื้อหาใน การสอนมีการใช้น้อย พฤติกรรมการสอนอันดีที่สามและอันดีที่ห้าของครูประจำการ หญิงและ ครูประจำการชายมีค่าเฉลี่ย เท่ากัน คือพฤติกรรมด้านการมอบหมายงานและการประเมินผล การเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน เกณฑ์ปากกลาง

3. ครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิชาวิทยาศาสตร์ มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แต่ละท่านและโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยในข้อนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะครูประจำการที่ศึกษาคณะวิชาต่างกัน มีโอกาสศึกษาในคณะวิชาอื่น ๆ ในกระบวน ราชวิทยาลัย หรือรายวิชาเลือก จึงไม่เห็นความแตกต่างของพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอน ที่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของประสงค์ แสงแก้ว (ประสงค์ แสงแก้ว 2521 : 54 - 56) ซึ่งกล่าวว่า นักศึกษาที่ เรียนวิชาแตกต่างกันมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในค่าน ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมีการใช้มาก เป็นอันดีสูงสุด ทั้งนี้ เพราะครูประจำการ เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนใจเย็นไม่โกรธง่าย มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน มีวิวิพุด เพื่อ เกิดขวัญและกำลังใจ ในการเรียนและมีความยุติธรรมในการเรียนการสอน อีกทั้งกระบวนวิชาศึกษา 325 กระบวน การกลุ่ม และวิชาศึกษา 472 การบริหาร การศึกษา มีกิจกรรมในการเรียนการสอนมาก

ครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เห็นว่าพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ในค่านปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมีการใช้มาก เป็นอันดีสูงสุด ทั้งนี้โดยมีเหตุผล เช่นเดียวกับครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

ครูประจำการที่ศึกษาคณะวิชาศึกษาศาสตร์ เห็นว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในค่าน การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม เป็นอันดีสูงสุด ทั้งนี้ เพราะครูประจำการ เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนให้ คำแนะนำช่วยเหลือนอกจากในชั้นเรียน มีการจัดเวลาช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม และมีการสน ธิเสริมช่วยเหลือผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระบวนวิชาศษ. 101 ปฏิบัติการ ทัศนศึกษาและอุตสาหกรรม

ขอ เสนอแนะ

ขอ เสนอแนะต่อผู้บริหาร การศึกษา

1. จากผลการวิจัยพบว่า ครูประจำการที่มาศึกษาในภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 เห็นว่าพฤติกรรมการสอนค่านต่อไปนี้ อาจารย์ผู้สอนนำมาใช้น้อย คือ

1.1 พฤติกรรมการสอนค่านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม ควรมีการแนะนำช่วยเหลือให้มากนอกจากในชั้นเรียน เช่น เอกสารประกอบการสอน เปิดสอนพิเศษ เมื่อ เห็นว่ากลุ่มผู้เรียนต้องการ หรือ เห็นว่าสมควร เปิดสอน เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมการสอนค่านการ เสนอ เนื้อหาในการคำ เป็นการสอน ควรมีการใช้พฤติกรรมค่านนี้ เช่น มีวีดิทัศน์หรือจัดกิจกรรมการสอนหลายแบบ ให้ผู้เรียนได้ เป็นผู้กระทำหรือมีส่วนในการเรียนการสอน นั้น เนื้อหาสาระสำคัญทุกครั้งการสอน เป็นต้น

1.3 พฤติกรรมการสอนค่านการใช้อุปกรณ์ ควรมีการส่งเสริมพฤติกรรมค่านนี้ เช่น จัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้อาจารย์ได้นำไปใช้ โดยจัด เป็นอุปกรณ์ส่วนรวม มีการแนะนำหรือสาธิตการใช้อุปกรณ์ เมื่อมีอุปกรณ์มาใหม่ เป็นต้น

2. ควรจัดให้มีการอบรม หรือสัมมนาใน เนื้อหาที่ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน เช่น การสัมมนาการสอนในระดับอุดมศึกษา การอบรมการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้สอนจะได้มีความชำนาญและสามารถ นำแนวความคิดมาปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ขอ เสนอแนะสำหรับการ วิจัยต่อไป

1. แบบสอบถามที่ใช้ ไม่ควรมี"ปานกลาง" เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามจะได้ไม่ตอบโดยปราศจากการไตร่ตรอง

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรค่านวุฒิ (ป.ม., หรือ พ.ม., หรือ ป.กศ.สูง หรือ ป.วส.) อายุ สภาพสมรรถ ระยะเวลาการ เติบโตมาศึกษา และประสบการณ์การสอนของผู้สอนเพิ่มเติม อีกด้วย

3. ควรมีการศึกษา เปรียบ เทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่สอนทั้งนักศึกษาระดับปริญญาตรีและครูประจำการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม และคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน "บทบาทและความรับผิดชอบ
ของอาจารย์ในสถาบันครู" รายงานการสัมมนาเรื่องแนวโน้มของการฝึกหัดครู

หน้า 29 - 34 กรมการฝึกหัดครูและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520

คณิงักดิ์ คำแถม พฤติกรรมกรรมการสอนก่อนการสอบและทักษะทั่วไป ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 60 หน้า อักสำเนา

เฉลียว บุรฉัตร และคนอื่น ๆ ลักษณะของครูที่ดี โรงพิมพ์ตำรวจ 2520, 425 หน้า

ชวลิต รวยอาจิม พฤติกรรมกรรมการสอนก่อนทักษะในวิชาชีพ ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 56 หน้า อักสำเนา

ธีรชัย บูรณ์โชติ "การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนอย่างมีระบบ" วารสารครูศาสตร์
5,6 : 38 - 59 สิงหาคม - พฤศจิกายน 2515

แมน เนตต์, นีโคลัส "การขาดแคลนบุคลากรที่มีประสิทธิภาพทางการศึกษา เรื่องจริงอิงนิยาย"
จุดสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 2(3) : 33 - 44 มค. - เมย. 2522

ประสงค์ แสงแก้ว พฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูลำปางตามทักษะและความคาดหวัง
ของนักศึกษา ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521,
68 หน้า อักสำเนา

ปิ่นวดี จิวระนุรักษ์ ศึกษาพฤติกรรมกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519.
122 หน้า อักสำเนา

ป๋วย อึ้งอากรณ "มหาวิทยาลัยกับสังคมไทย" ศูนย์ศึกษา 19(4) : 57 - 64, เมษายน -
มิถุนายน 2516

พจน์ สะเพียรชัย "แนวทางวิจัยสภาพการเรียนการสอนในชั้น โดยการสังเกตที่มีระเบียบแบบแผน"
วารสารการวิจัยทางการศึกษา 4(3) : 27 - 35 กันยายน - ธันวาคม 2517

- พัทธา สายหู "การ กิจของมหาวิทยาลัยด้านการ เรียนการสอน" รายงานการสัมมนา การ กิจของ มหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 14 - 17 ธันวาคม 2517, 107 หน้า
- มังกร ทองสุกดี "บทบาทของอาจารย์ในชั้นอุดมศึกษา" คุรุปริทัศน์ 11 : 44 พฤศจิกายน 2520
รัตนโกสินทร์ (นามแฝง) "บทวิเคราะห์อาจารย์มหาวิทยาลัย" ศูนย์ศึกษา 19 : 56 - 91
เมษายน - มิถุนายน 2516
- วิจิตร ศรีสอาน "จุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษาและการพัฒนาอาจารย์" รายงานสรุปการสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 5 - 6 มิถุนายน 2519 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2519, 209 หน้า
- วิชัย คิสสระ "การประเมินผลป้อนกลับสู่อาจารย์" รายงานสรุปการสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียน การสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 209 หน้า
- บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โรงพิมพ์สามมิตร 10 : 1 - 8
ตุลาคม 2515
- สถาพร มาลีเวชรพงศ์ พฤติกรรมกรรมการ เรียนการสอนคือธรรมชั้นประกาศนียบัตร วิชาการชั้นสูง
ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 105 หน้า อักษรสำเนา
- สมสรร วงษ์อ่อนน้อย พฤติกรรมกรรมการสอนด้านการบรรยาย ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 55 หน้า อักษรสำเนา
- เสาวลักษณ์ สิงห์หงษา พฤติกรรมกรรมการสอนด้านการพูด เสียง ท่าทาง และแบบของภาษาของอาจารย์
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2519, 65 หน้า อักษรสำเนา
- Biddle, Bruce J. "Method and Concept in Classroom Research"
Review of Education Research. 37 : 346 - 347, June 1967.
- Edward, Allen Loues. Experimental Design in Psychological Research.
3rd.ed., New York, Rinehart, 1968.455p.

- Edward, Tray W. "Student Dropouts of Southern Illinois University," Thesis Abstract Series School of Education, Indiana University, 39 : 6 - 7, 1954.
- Flanders, Ned. A. Analyzing Teaching Behavior. Addison Wesley Publishing Company, Massachusett, 1970. 488 p.
- ✓ Karch, Robert R. and Estrabook. E.C. 250 Teaching Technigue. The Bruce Publishing Company, 1956. 131 p.
- Leeds, C.H. "A Scale for Measuring Teacher - Pupil Attitudes and Teacher - Pupil Rapport," Psychological Monograms. 6 : 614, 1950.
- McKeachie, W.J. and Solomon, Daniel. "Student Rating of Instructors : A Validity Study," The Journal of Educational Research. 51 : 379 - 382, January 1958.
- Peik, W.E. and others. "Outlites of a Good Teacher," School and Society. 68 : 37 July 1949.
- Winner, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd edition. McGraw - Hill, Kogakusha, 1971. 907 p.
- Witty, Paul. "An Analysis of the Personality Traits of the Effective Teacher," The Journal of Educational Research. 27 : 662 - 668, May 1947.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

- ก. แบบสอบถามสำหรับการ วิจัย
- ข. การ หาค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

โปรดให้รายละเอียดบางประการ เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓
หน้าข้อความที่เป็นจริงที่สุดลงในช่องว่างต่อไปนี้

ผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ หญิง ชาย

ผู้ตอบแบบสอบถามศึกษายุคนะวิชา ครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

วิทยาศาสตร์

คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ เข้า เรียนระดับปริญญาตรี จนถึงขณะที่กรอกแบบสอบถาม

2.00 - 2.59

2.40 - 2.79

ตั้งแต่ 2.80 ขึ้นไป

คำชี้แจงในการตอบ

ให้ผู้ตอบพิจารณาตามความเป็นจริงว่า อาจารย์ที่สอนวิชานี้ ตั้งแต่ เปิดภาค เรียนจนถึง
ขณะที่ตอบแบบสอบถาม มีพฤติกรรมการสอนในห้องเรียน เป็นอย่างไร มากน้อยแค่ไหนใน 5 ระดับ
(เลือกตอบ เพียงระดับ เดียว) คำตอบนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยทางการศึกษา ไม่มีผลต่อการ เรียน
วิชานี้ และถือ เป็นความลับ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

พฤติกรรม การสอนของอาจารย์ตามที่ เป็นจริง	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
๐ มีการทดสอบย่อย เพื่อประเมินผลการ เรียน		✓			

จากตัวอย่างนี้แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ เห็นว่า พฤติกรรม การสอนของอาจารย์
ที่สอนวิชานี้ มีการทดสอบย่อย เพื่อประเมินผลการ เรียน "น้อย" คือ มีบ้างไม่มากนัก

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามที่ เป็นจริง	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. จัดห้อง เรียนหรือห้องปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับการสอน					
2. ชี้แจงแผนการเรียนการสอนตลอดภาค เรียนให้ ผู้เรียนทราบ.....					
3. กำหนดจุดมุ่งหมายของบท เรียนได้ เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน.....					
4. มีวิธีสอนหรือกิจกรรมการสอนหลาย ๆ แบบ.....					
5. จัดให้ ผู้เรียนได้ เป็นผู้กระทำหรือมีส่วนในการเรียนการสอน.....					
6. การนำประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์นอกห้อง เรียนมาใช้ประกอบการสอน.....					
7. อ้างอิง เอกสาร หรือแหล่งที่มาของความรู้ที่นำมาสอน.....					
8. เปรียบเทียบและยกตัวอย่างในการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจใน เนื้อหายิ่งขึ้น.....					
9. ใช้ภาษาพูดที่ทำให้ ผู้เรียน เข้าใจได้ง่าย.....					
10. ตั้งใจท้อหรือคำถามที่ชวนให้ ผู้เรียนคิด.....					
11. เน้น เนื้อหาสาระ ที่สำคัญทุกครั้งที่ทำ การสอน.....					
12. อธิบายหรือตอบข้อสงสัยได้ละเอียด ชัด เจน.....					
13. จัดหาอุปกรณ์ที่ เหมาะสมและตรงกับจุดมุ่งหมายของบท เรียนมาช่วยในการสอน.....					
14. เลือกใช้กิจกรรมการสอนและวิธีสอนให้ เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน.....					
15. ความสามารถในการใช้กระดานดำ.....					

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามที่ เป็นจริง	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
16. เชิญวิทยากรมาสาธิตหรือบรรยาย.....					
17. มีการอธิบายงานก่อนมอบหมาย.....					
18. มอบหมายให้ ผู้เรียนทำงานพอ เหมาะกับความสามารถ.....					
19. มีการติดตามผลการทำงาน.....					
20. แนะนำหรือจัดหา เอกสารอ้างอิงในการ ศึกษาค้นคว้าให้ ผู้เรียน.....					
21. ตรวจสอบที่มอบหมายให้ปฏิบัติอย่างละเอียดสม่ำเสมอ.....					
22. มีอารมณ์ขัน.....					
23. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี.....					
24. ส่งเสริมหรือยกย่องผลงานของผู้ เรียนให้ เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป.....					
25. นำผลงานความคิด เห็นของผู้ เรียนมาสัมพันธ์กับการ เรียนการสอน.....					
26. มีการทดสอบย่อย เพื่อประเมินผลการ เรียน.....					
27. มีการซักถามผู้ เรียน เพื่อวัดความ เข้าใจ.....					
28. วัดผลได้ละเอียดถี่ถ้วนตรงตามจุดมุ่งหมายของบท เรียน.....					
29. ให้โอกาสแก่ผู้ เรียนได้รับรู้ผลการ เรียนหรือการทำงานของตน.....					
30. ให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้ เรียนนอกจากในชั้น เรียน.....					
31. มีการจัด เวลาช่วย เหลือผู้ เรียน เพิ่ม เติม.....					
32. มีการ สอนพิเศษช่วย เหลือผู้ เรียน.....					
33. ยอมรับนับถือความสามารถของ ผู้ เรียน.....					

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามที่ เป็นจริง	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
34. เปิดโอกาสให้ เรียนทำงานอย่างอิสระ.....					
35. ให้ เรียนปฏิบัติตามคำสั่งโดยหาเหตุผลมาสนับสนุน.....					
36. ให้ เรียนปฏิบัติตามคำสั่งโดยชี้แจงหรือทั้ง เหตุผล.....					
37. ให้ เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น.....					
38. ให้การอบรมและตักเตือน เรื่องทั่ว ๆ ไปแก่ผู้เรียน.....					
39. ใจเย็น ไม่โกรธง่าย.....					
40. มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน.....					
41. มีวิวิศุค เพื่อ เกิดขวัญและกำลังใจในการ เรียน.....					
42. มีความยุติธรรมในการ เรียนการสอน.....					

"ขอขอบคุณ"

การแบ่งกลุ่มพฤติกรรมกรรมการสอนแต่ละด้าน

กลุ่มพฤติกรรมกรรมการสอน	พฤติกรรมกรรมการสอนข้อย่อยข้อที่
ด้านการจัดเตรียมการสอน	1, 2, 3
ด้านการเสนอเนื้อหาในการสอน	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	13, 14, 15, 16
ด้านการมอบหมายงาน	17, 18, 19, 20, 21
ด้านการเสริมแรงทางการเรียน	22, 23, 24, 25
ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	26, 27, 28, 29
ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	30, 31, 32
ด้านการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน	33, 34, 35, 36, 37, 38
ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	39, 40, 41, 42

ข. แสดงการ หาค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1. หาค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถามครั้งฉบับโดยใช้สูตร

$$\text{สูตร} \quad r_{hh} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad r_{hh} &= \frac{90 \times 436731 - (6143)(5249)}{\sqrt{(90 \times 462159 - 32437102)(90 \times 423247 - 29861452)}} \\ &= 0.854 \end{aligned}$$

2. นำค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถามครั้งฉบับไปขยายให้เต็มฉบับ โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร} \quad r_{tt} = \frac{2r_{hh}}{1 + r_{hh}}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad r_{tt} &= \frac{2 \times 0.854}{1 + 0.854} \\ &= 0.92 \end{aligned}$$

การศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
จากทัศนะของครูประจำการ

บทคัดย่อ

ของ

พินิจก์ ปันธิโก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2526

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงจำนวน 30 คนจากทัศนะของครูประจำการ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วง และเป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน 9 ด้าน คือ การจัดเตรียมการสอน การเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน การมอบหมายงาน การเสริมแรงทางการเรียน การประเมินผลการเรียนการสอน การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามครูประจำการ จำนวน 620 คน ซึ่งกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคเรียนที่สองปีการศึกษา 2525 และผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน 588 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.83

ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ทั้งในแต่ละด้านและโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ครูประจำการ หญิงและครูประจำการ ชายมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการเสนอเนื้อหาในการสอนและด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการเตรียมการสอน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ครูประจำการที่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิชาวิทยาศาสตร์ มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ทั้งในแต่ละด้านและโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY OF TEACHING BEHAVIORS OF CHOMBUNG VILLAGE
TEACHERS COLLEGE'S INSTRUCTORS AS PERCEIVED
BY IN-SERVICE TEACHERS

AN ABSTRACT

BY

TINNAKORN PUNTIGO

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
Srinakharinwirot University

March, 1983

The purpose of this research was to study the teaching behaviors of 30 instructors at Chombung Village Teachers' College as perceived by in-service teachers. The five-point-scale questionnaire pertaining 9 aspects of teaching behaviors; teaching preparation, subject matter presentation, audio-visual aid usage, course assignment, learning reinforcement, outside class assistant, classroom atmosphere promotion, and teacher-learner interaction, were given to 620 in-service teachers who enrolled in the second semester of 1982 in the bachelor degree program. Five hundred and eighty-eight responded questionnaire (94.83 %) were collected.

The findings were :

1. There was no significant difference in each and all aspects of teaching behaviors perceived by in-service teachers with high, medium, and low academic achievement.
2. There was significant difference in subject matter presentation and classroom atmosphere promotion between male and female in-service teachers at the level of .05, but no significant difference in other aspects.
3. There was no significant difference in each and all aspects of teaching behaviors perceived by in-service teachers studying in Faculty of Education, Faculty of Humanities and Social Science, or Faculty of Science.